

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ กลุ่มประชากรในครั้งนี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๔,๐๐๐ คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เพื่อแบ่งตาม สถานภาพ อายุ หน่วยการศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษาและวุฒิการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง

๑) แบ่งกลุ่มแบบสัดส่วน (Proportionate Stratified Sampling) ด้วยวิธีการหาได้จากสูตรของ Taro Yamane^๑ ไปสุ่มตัวอย่างในแต่ละปีจ้ยด้าน ตามเพศ อายุ ชั้นปีและวุฒิการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + NE^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

E = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

สามารถคำนวณของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{4,000}{1 + 4,000 (0.05)^2}$$

$$n = 363$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ

๓๖๓ คน

^๑ ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพฯ : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๑), หน้า ๔๙.

๒) สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือก สถานภาพ อายุ หน่วย การศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษาและวุฒิการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง

๓) สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยใช้วิธีเก็บจากข้อมูล ตามเพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ วุฒิการศึกษาปริญญาตรี และวุฒิกศึกษานักธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ให้ได้ทั้งสิ้น ๓๖๓ คน

๓.๒ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๔. สร้างเครื่องมือในการสอบถาม

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางสังคม ความรู้ และความเชื่อของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็น (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, ๒๕๕๐) เกณฑ์ แบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย ๔.๒๑ – ๕.๐๐	มากที่สุด
ระดับค่าเฉลี่ย ๓.๔๑ – ๔.๒๐	มาก
ระดับค่าเฉลี่ย ๒.๖๑ – ๓.๔๐	ปานกลาง
ระดับค่าเฉลี่ย ๑.๘๑ – ๒.๖๐	น้อย
ระดับค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๘๐	น้อยที่สุด

๓.๒.๒ คุณภาพเครื่องมือ

สร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำไปทดสอบ (Pre-test) ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามไปขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ เพื่อพิจารณาถึงความครอบคลุมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในการสร้างมือ ตลอดจนประเด็นครบถ้วนของคำถาม และได้นำข้อคำถามในแบบสอบถามไปขอคำปรึกษาจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-Test) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน แล้วจึงนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยทางสังคม โดยภาพรวม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.๘๖

๓.๒.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้และความเชื่อเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนอาศัยแนวทางผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถานภาพ อายุ หน่วยการศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา และวุฒิการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และความเชื่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ด้านความพอประมาณการใช้จ่าย ด้านการมีเหตุผลในการใช้จ่าย ด้านการมีภูมิคุ้มกันในการใช้จ่ายในชีวิตในสังคมและมีการสร้างแบบวัดที่สร้างขึ้น ด้วยคำถามเชิงบวก โดยลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ให้เลือกระดับคือ ดังนี้

๑	มีค่าเท่ากับ	น้อยที่สุด
๒	มีค่าเท่ากับ	น้อย
๓	มีค่าเท่ากับ	ปานกลาง
๔	มีค่าเท่ากับ	มาก
๕	มีค่าเท่ากับ	มากที่สุด

๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Focus Group) ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามและทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เพื่อขอความร่วมมือไปยังนิสิต หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้ศึกษาได้ นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมด้วยการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง

๓.๔ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลัก โดยการดำเนินการขั้นแรก คือ นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ จำนวน ๓๖๓ ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book) หลังจากนั้นได้มีการตรวจสอบแบบสำรวจเพื่อความถูกต้องอีก ๑ ครั้ง แล้วจึงดำเนินการถ่ายรหัสทั้งหลายลงในแบบฟอร์มถ่ายข้อมูล (Transfer Sheet) บรรจุข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์

ส่วนโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้ใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยในส่วนของเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เสนอข้อมูล ดังนี้

๑. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ตาม สถานภาพ อายุ หน่วยการศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา และวุฒิการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง ในการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายถึงลักษณะของระดับปัจจัยทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง และความรู้และความเชื่อเศรษฐกิจพอเพียง

๒. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อหาค่า F-test (One-way ANOVA Analysis of Variance) ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพ อายุ หน่วยการศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษาและวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับนัยสำคัญสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ ๐.๐๕